

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Rozwoju Regionalnego

2009/2243(INI)

26.2.2010

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie wdrażania synergii funduszy przeznaczonych na badania naukowe i innowacje w rozporządzeniu (WE) nr 1080/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz siódmego programu ramowego w dziedzinie badań i rozwoju w miastach i regionach, jak również w państwach członkowskich i Unii
(2009/2243(INI))

Komisja Rozwoju Regionalnego

Sprawozdawca: Lambert van Nistelrooij

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*):
Jorgo Chatzimarkakis, Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

(*): Zaangażowana komisja – art. 50 Regulaminu

PR_INI

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	9

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wdrażania synergii funduszy przeznaczonych na badania naukowe i innowacje w rozporządzeniu (WE) nr 1080/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz siódmego programu ramowego w dziedzinie badań i rozwoju w miastach i regionach, jak również w państwach członkowskich i Unii (2009/2243(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego tytuły XVII, XVIII i XIX,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/ 2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności¹,
- uwzględniając decyzję Rady z dnia 6 października 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności (2006/702/WE)²,
- uwzględniając decyzję nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotyczącą siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013)³,
- uwzględniając decyzję nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiającą Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013)⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 maja 2007 r. w sprawie wkładu przyszłej polityki regionalnej w innowacyjne zdolności Unii Europejskiej⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 maja 2007 r. w sprawie wykorzystania wiedzy w praktyce: szeroko zakrojonej strategii innowacyjnej dla UE⁶,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie Zielonej księgi w sprawie spójności terytorialnej oraz stanowiska w debacie na temat przyszłej reformy polityki spójności⁷,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 marca 2009 r. dotyczącą dobrych praktyk w dziedzinie polityki regionalnej i przeszkód w wykorzystaniu funduszy strukturalnych⁸,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wykonania

¹ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 25–78.

² Dz.U. L 291 z 21.10.2006, s. 11–32.

³ Dz.U. L 412 z 30.12.2006, s. 1–43.

⁴ Dz.U. L 310 z 9.11.2006, s. 15–40.

⁵ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0184.

⁶ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0212.

⁷ Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0163.

⁸ Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0156.

rozporządzenia w sprawie funduszy strukturalnych w latach 2007–2013 – wyniki negocjacji dotyczących krajowych strategii spójności i programów operacyjnych⁹,

- uwzględniając analizę opublikowaną przez Parlament Europejski pt. „Synergie między 7. programem ramowym UE w dziedzinie badań, programem ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji oraz funduszami strukturalnymi”,
- uwzględniając analizę opublikowaną przez Parlament Europejski pt. „Dążenie do terytorializacji polityki europejskiej w dziedzinie badań, rozwoju i innowacji”,
- uwzględniając analizę opublikowaną przez Parlament Europejski pt. „Fundusze strukturalne dla innowacyjności: wyzwania dla implementacji w latach 2007–2013 i po tym okresie”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 16 sierpnia 2007 r. pt. „Konkurencyjność europejskich regionów dzięki badaniom naukowym i innowacjom – Wkład w szybszy wzrost gospodarczy oraz lepsze i liczniejsze miejsca pracy” (COM(2007)0474),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2007 r. pt. „Realizacja strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia przez państwa członkowskie i regiony za pośrednictwem polityki spójności UE w latach 2007–2013” (COM(2007)0798),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 maja 2008 r. w sprawie wyników negocjacji dotyczących strategii i programów w ramach polityki spójności w okresie programowania 2007–2013 (COM(2008)0301),
- uwzględniając dwudzieste sprawozdanie roczne Komisji z dnia 21 grudnia 2009 r. na temat realizacji funduszy strukturalnych (2008) (COM(2009)0617 wersja ostateczna/2),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie regionów wspierających innowacje poprzez politykę spójności (SEC(2007)1547),
- uwzględniając dokument roboczy Komisji z dnia 24 listopada 2009 r. w sprawie konsultacji dotyczących przyszłej strategii „UE 2020” (COM(2009)0647),
- uwzględniając piąte sprawozdanie Komisji z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie postępów w dziedzinie spójności gospodarczej i społecznej – rozwijające się regiony, wzrost gospodarczy w Europie (COM(2008)0371) (piąte sprawozdanie z postępów),
- uwzględniając szóste sprawozdanie Komisji z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie postępów w dziedzinie spójności gospodarczej i społecznej – regiony kreatywne i innowacyjne (COM(2009)0295) (szóste sprawozdanie z postępów),
- uwzględniając notatkę Komitetu Badań Naukowo-Technicznych (Crest) z dnia 4 grudnia 2006 r. w sprawie sprawozdania pt. „Wskazówki dla polityki w dziedzinie badań naukowych i rozwoju na podstawie krajowych programów reform i sprawozdań z postępów w 2006 r.” (CREST1211/06),

⁹ Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0165.

- uwzględniając przewodnik Komisji pt. „Konkurencyjność europejskich regionów dzięki badaniom naukowym i innowacjom – praktyczny przewodnik po funduszach UE na badania i innowacje”,
 - uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych pt. „Europejski harmonogram tworzenia infrastruktur badawczych, sprawozdanie za 2006 r.”,
 - uwzględniając niezależne sprawozdanie opracowane na zlecenie Komisji pt. „Program reform w zakresie polityki spójności” (sprawozdanie Fabrizia Barki) (2009),
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego oraz opinię Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A7-0000/2010),
- A. mając na uwadze, że badaniom naukowym i innowacjom nadano w odnowionej strategii lizbońskiej priorytetowe znaczenie w celu sprostania takim wyzwaniom, jak zmiana klimatu i rosnąca konkurencja na świecie; mając na uwadze, że w dobie pokryzysowej wzrosło znaczenie stymulowania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia poprzez badania naukowe i innowacje, co stanowi podstawowy cel proponowanej strategii „UE 2020”,
 - B. mając na uwadze, że europejskie wsparcie badań naukowych i innowacji realizowane jest przede wszystkim poprzez politykę badań, innowacji i spójności, której podstawowymi instrumentami są fundusze strukturalne, siódmy program ramowy w dziedzinie badań naukowych (7PR) oraz program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji,
 - C. mając na uwadze, że polityka spójności stanowi zasadniczy filar procesu integracji europejskiej oraz jeden z najbardziej udanych obszarów polityki UE, sprzyjający konwergencji coraz bardziej zróżnicowanych regionów oraz stymulujący wzrost gospodarczy i zatrudnienie,
 - D. mając na uwadze, że w drugich strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności na lata 2007–2013 zawarto odniesienie do podnoszenia poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu gospodarczego, w związku z czym na ten cel wyznaczono 25% całego przydzielonego budżetu,
 - E. mając na uwadze, że złożoność dzisiejszych wyzwań wymaga zintegrowanej kombinacji przedmiotowych obszarów polityki; synergia instrumentów ma zasadnicze znaczenie dla ich wzajemnego umacniania się oraz wspierania przez te instrumenty zrównoważonej realizacji projektów w dziedzinie badań naukowych i innowacji, przez co zwiększa wartość wyników badań w formie konkretnych pomysłów na nowe produkty w regionach;
 - F. mając na uwadze, że chociaż niektóre elementy architektury tych instrumentów, np. jednakowe ramy czasowe oraz dostosowanie do strategii lizbońskiej, umożliwiają synergię, to nadal występują takie różnice, jak odmienne podstawy prawne, podejście tematyczne w opozycji do terytorialnego oraz współzarządzanie w opozycji do zarządzania scentralizowanego,

Polityka spójności ukierunkowana na cele w dziedzinie badań naukowych i innowacji

1. docenia, że na lata 2007–2013 wszystkie państwa członkowskie przeznaczyły znaczne kwoty z ich łącznych przydziałów finansowych na badania naukowe i rozwój, innowacje oraz rozwój gospodarki opartej na wiedzy, co skutkuje 246 krajowymi lub regionalnymi programami operacyjnymi, w których na badania i innowacje przeznaczono w przybliżeniu 86 miliardów euro;
2. oczekuje sprawozdania strategicznego Komisji, o którym mowa w art. 30 ust. 2 rozporządzenia ogólnego; uważa, że sprawozdanie to dostarczy szczegółowego przeglądu wyników państw członkowskich w realizacji celów na lata 2007–2009 i będzie podstawą dyskusji na temat dalszych perspektyw polityki spójności;
3. ponownie potwierdza konieczność przyjęcia zintegrowanego wielopoziomowego podejścia w zakresie sprawowania rządów w stosunku do określonych obszarów polityki w UE; podkreśla, że funkcjonalny system wielopoziomowego sprawowania rządów to warunek konieczny do określenia i skutecznej realizacji celów w zakresie przyznawania środków;

Synergia funduszy strukturalnych, 7PR i programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji

4. potwierdza, że za sprawą przepisów dotyczących przyznawania środków na lata 2007–2013 polityka spójności jest lepiej ukierunkowana na synergię z polityką badań naukowych i innowacji oraz że jednocześnie wzrosło znaczenie wymiaru terytorialnego w 7PR i w programie ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji; apeluje o rozważenie zaostrego mechanizmu przeznaczania środków i bardziej zdecydowane ukierunkowanie tematyczne, co umożliwi właściwą reakcję polityki na nowe wyzwania;
5. wyraża żal z powodu niewystarczającej wiedzy na temat istniejących możliwości zapewnienia synergii w finansowaniu; wzywa regiony i państwa członkowskie do wzmoczenia wysiłków ukierunkowanych na lepszą komunikację;
6. zwraca uwagę na istniejące możliwości finansowania łączonego; podkreśla jednak, że współfinansowanie z funduszy strukturalnych i ze środków przeznaczonych na programy ramowe jest niedopuszczalne; podkreśla, że łączenie instrumentów jest dopuszczalne w odniesieniu do działań uzupełniających, ale oddzielnych, jak w przypadku infrastruktury badawczej, lub w odniesieniu do kolejnych części powiązanych projektów, np. opracowywanie nowego pomysłu badawczego i realizacja działań następczych w wyniku takiego pomysłu, jak również w odniesieniu do projektów realizowanych w ramach tej samej sieci czy zespołu projektów;
7. podkreśla, że synergia to coś więcej niż uzupełniające finansowanie projektów; uważa, że budowanie potencjału, tworzenie sieci kontaktów i transfer wiedzy to ważne formy synergii oraz zwraca uwagę, że wszystkie instrumenty umożliwiają taką wymianę;
8. podkreśla konieczność propagowania i stosowania udanych wzorców w trójce wiedzy, w stosunkach między przedsiębiorstwami, ośrodkami badań naukowych, wyższymi uczelniami i organami publicznymi; podkreśla potencjał zespołów regionalnych w

stymulowaniu konkurencyjności na szczeblu regionów i z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie rozwoju zespołów w programie ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji oraz w 7PR (działanie „Regiony wiedzy” w 7PR); zwraca uwagę, że fundusze strukturalne mogą ułatwić również wymianę wiedzy w zespołach regionalnych;

9. podkreśla znaczenie analizowania, wymiany i integrowania najlepszych praktyk dotyczących synergii instrumentów polityki; w tym kontekście popiera dążenia Komisji do poprawy współpracy między departamentami;
10. z zadowoleniem przyjmuje praktyczny przewodnik po funduszach UE na badania i innowacje; zaleca, aby w przyszłości wytyczne takie zapewniano niezwłocznie po wejściu w życie ram prawnych; oczekuje dokumentu roboczego służb Komisji zawierającego przykłady synergii w praktyce;
11. zachęca Komisję do kontynuowania działań mających na celu stymulowanie synergii oraz do informowania Parlamentu Europejskiego o postępach tych działań, zwłaszcza o sytuacji w zakresie współpracy pionowej między UE a podmiotami na szczeblu krajowym i regionalnym;

Zalecenia na następny okres programowania

12. popiera nacisk, jaki w projekcie strategii „UE 2020” położono na współzależność obszarów polityki, znaczenie integracji polityki oraz na konieczność wypracowania większej synergii i silniejszego partnerstwa w planowaniu i wdrażaniu publicznych działań politycznych; apeluje o zwrócenie uwagi na wyrażaną przez regiony konieczność zapewnienia bardziej szczegółowych ram w omawianych trzech obszarach polityki;
13. uważa, że zdecydowana i dobrze finansowana polityka regionalna UE to podstawowy warunek realizacji celów strategii „UE 2020” oraz wypracowania spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej;
14. przypomina, że spójność terytorialna ma charakter horyzontalny, w związku z czym do jej wypracowania musi przyczyniać się polityka Unii; powtarza, że pojęcie to nie ogranicza się do skutków polityki regionalnej, ale też koncentruje się na koordynacji z innymi obszarami polityki Unii;
15. podkreśla konieczność terytorialnego ukierunkowania polityki i uważa, że regiony powinny dążyć do inteligentnej i ekologicznej specjalizacji przez określenie kilku priorytetów w obszarze innowacji na podstawie celów UE i własnych potrzeb, koncentrując również na tych priorytetach przyznane środki UE;
16. zaznacza, że istotę 7PR i programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji stanowi współpraca transnarodowa, natomiast dominującą tendencją w funduszach strukturalnych jest współpraca terytorialna (w ramach programów transnarodowych, międzyregionalnych i transgranicznych); wzywa Komisję do wzmocnienia w przyszłości celu europejskiej współpracy terytorialnej;
17. potwierdza, że zarówno współzarządzanie, jak i zarządzanie scentralizowane wymagają szczegółowych zasad, ale podkreśla konieczność harmonizacji zasad regulujących różne

instrumenty; wzywa Komisję do przeanalizowania możliwości w tym zakresie, bez uszczerbku dla kompetencji państw członkowskich i regionów w zakresie współzarządzania;

18. ponownie wzywa Komisję, by opracowała konkretne kryteria oceny dostosowane do projektów innowacyjnych oraz by rozważyła zaproponowanie dalszych bodźców regulacyjnych na potrzeby wdrażania środków innowacyjnych;
19. podkreśla znaczenie lepszej pomocy we wdrażaniu polityki i programów zwiększających synergię w łańcuchu infrastruktura badawczo-rozwojowa – innowacje – tworzenie miejsc pracy;

◦

◦ ◦

20. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

UZASADNIENIE

Kontekst

Każda komisja parlamentarna może sporządzić sprawozdanie z wykonania, czyli sprawozdanie na temat transpozycji prawodawstwa UE do prawa krajowego oraz jego wdrażania i egzekwowania w państwach członkowskich.

W przypadku polityki spójności na ramy prawne składają się bezpośrednio stosowane rozporządzenia, których środki wykonawcze mają formę rozporządzenia lub decyzji Komisji i nie są przedkładane Parlamentowi Europejskiemu.

Komisja Rozwoju Regionalnego uznała, że w kontekście toczącej się debaty na temat przyszłej polityki spójności w sprawozdaniu z wykonania należy przeanalizować, czy państwa członkowskie prawidłowo stosują prawodawstwo.

Zakres sprawozdania

Sprawozdanie z własnej inicjatywy ma dwojaki cel. Po pierwsze, zawiera analizę przedstawiającą, w jaki sposób państwa członkowskie i regiony w swoich narodowych strategicznych ramach odniesienia (NSRO) i programach operacyjnych stosowały się do indykatorywnych ram, jakie stanowią strategiczne wytyczne Wspólnoty na lata 2007–2013, a w szczególności wytyczna 1.2 w sprawie podnoszenia poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu gospodarczego. Po drugie, w sprawozdaniu analizuje się synergię polityki spójności, badań naukowych i innowacji oraz instrumentów tych obszarów polityki (funduszy strukturalnych, siódmego programu ramowego w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji oraz programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji).

Należy zwrócić uwagę na ograniczony zakres sprawozdania z uwagi na to, że sporządzono je na początku 2010 r., przed publikacją sprawozdania strategicznego Komisji.

Rozmach

Zdarza się, że brakuje koordynacji między programami finansowania na szczeblu unijnym, krajowym i regionalnym. Należy jednak zauważyć, że przeznaczenie polityki spójności UE oraz polityk w zakresie badań i rozwoju oraz innowacji jest takie samo: sprostanie najważniejszym wyzwaniom Unii Europejskiej i utrzymanie modelu UE opartego na wzroście gospodarczym, odpowiedzialności społecznej i zrównoważonym rozwoju. Stymulowanie trwałego wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w coraz większym stopniu zależy od zdolności gospodarki regionalnej w zakresie innowacji, a w związku ze światowym kryzysem gospodarczym aspekt ten zyskał jeszcze na znaczeniu, co potwierdza również rola przypisana polityce spójności w europejskim planie naprawy gospodarczej. Oczywiście jest, że na szczeblu europejskim zachodzi pilna konieczność wdrożenia polityki zwiększającej konkurencyjność i innowacyjność w celu przyspieszenia restrukturyzacji i inwestycji oraz tworzenia nowych możliwości dla działalności gospodarczej.

Ponadto Parlament musi przedstawić swój punkt widzenia w dyskusji na temat przyszłej polityki spójności. Musi omówić możliwe udoskonalenia na podstawie oceny.

Polityka spójności ukierunkowana na cele w dziedzinie badań naukowych i innowacji

Od samego początku bieżącego okresu programowania polityka spójności ukierunkowana jest na trzy priorytetowe cele, z których jednym jest promowanie innowacyjności, przedsiębiorczości oraz rozwoju gospodarki opartej na wiedzy poprzez zwiększanie potencjału w dziedzinie badań naukowych i innowacji, w tym w dziedzinie nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK).

Badania i rozwój oraz innowacje mogą pomóc Unii Europejskiej w osiągnięciu celów w zakresie wzrostu gospodarczego. Z tego powodu polityka spójności jest ukierunkowana także na inwestycje wzmacniające długoterminową konkurencyjność UE, np. przedsiębiorczość, dostęp MŚP do finansowania, kapitał ludzki, TIK, technologie ekologiczne i wydajność energetyczna. W związku z tym na lata 2007–2013 potrojono w stosunku do poprzedniego okresu programowania środki finansowe przyznane w polityce spójności UE na badania i rozwój, przydzielając na wydatki tej kategorii ponad 85 miliardów euro (prawie 25% łącznego budżetu) i uwzględniając w nich także działalność innowacyjną i eksperymentalną. Z tej łącznej kwoty:

- 50,5 miliarda euro przyznano na **badania i rozwój oraz innowacje w wąskim znaczeniu tego pojęcia**;
- 8,3 miliarda euro na **przedsiębiorczość**;
- 13,2 miliarda euro na innowacyjne **technologie informacyjne i komunikacyjne** w celu stymulowania popytu na nie;
- 14,5 miliarda euro na **kapitał ludzki**.

Do czasu opublikowania przez Komisję Europejską (najprawdopodobniej w kwietniu 2010 r.) sprawozdania strategicznego – propagowanie debaty UE na temat spójności nie ma w istocie możliwości dokonania skutecznej analizy procesu wdrażania 246 krajowych lub regionalnych programów operacyjnych, których ważnym elementem są innowacje.

Przedmiotowe sprawozdanie strategiczne, wymagane na podstawie art. 30 rozporządzenia ogólnego, sporządzone na podstawie sprawozdań strategicznych wszystkich 27 państw członkowskich, będzie przedstawiało wstępny przegląd postępów państw i regionów w realizacji celów uzgodnionych na okres 2007–2009, w tym ambitnych celów UE dotyczących skutków bieżącego kryzysu dla wdrażania programów polityki spójności. Sprawozdanie będzie zawierało również konkretne ramy debaty na temat przyszłej polityki spójności i przykłady dobrych praktyk stosowanych w państwach członkowskich.

Synergia funduszy strukturalnych, 7PR i programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji

Złożoność wyzwań, przed którymi stoi obecnie UE, wymaga zintegrowanego połączenia obszarów polityki, które pozwoli wzmocnić wpływ poszczególnych obszarów polityki oraz zwiększyć efektywność w wydatkowaniu dostępnych środków. W strategicznych wytycznych Wspólnoty potwierdzono zasadnicze znaczenie synergii polityki spójności i programów ramowych, dodając, że w tym kontekście polityka spójności ma do odegrania dwie role: ma ułatwić wdrażanie regionalnych strategii na rzecz innowacji i planów działania oraz ma się przyczynić do budowania potencjału w dziedzinie innowacji i badań naukowych w regionach.

Wyciągając ogólny wniosek z analizy bieżącej architektury instrumentów polityki w obszarach spójności, badań naukowych i innowacji, należy koniecznie zwrócić uwagę na to, że niektóre elementy, np. jednakowe ramy czasowe oraz dostosowanie do strategii lizbońskiej, umożliwiają synergię. Nadal występują jednak znaczne różnice, takie jak odmienne podstawy prawne oraz zaangażowanie w proces wdrażania różnych szczebli administracji i różnych organów. Różnice te utrudniają beneficjentom uzyskiwanie rzetelnych informacji na temat różnych możliwości finansowania. Pod tym względem zachodzi konieczność informowania organów zaangażowanych w zarządzanie 7PR, programem ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji oraz funduszami strukturalnymi o możliwościach oferowanych przez każdy z tych instrumentów.

Chociaż synergia poszczególnych obszarów polityki to coś więcej niż uzupełniające finansowanie projektów, to wiedza na temat możliwości łączenia istniejących instrumentów jest ważna. W tej kwestii sprawozdawca popiera stworzenie praktycznego przewodnika po funduszach UE przeznaczonych na badania i innowacje. W przewodniku tym przedstawiono interesujące przykłady łączenia różnych instrumentów.

Zgodnie z art. 54 ust. 5 rozporządzenia ogólnego na wydatki współfinansowane z funduszy nie przysługuje pomoc pochodząca z innego wspólnotowego instrumentu finansowego, co oznacza zakaz finansowania łączonego. Istnieje jednak możliwość łączenia tych instrumentów w celu wsparcia: działań uzupełniających, lecz odrębnych (np. zapewnienie ważnej infrastruktury badawczej, kiedy 7PR obejmuje etap przygotowawczy, natomiast prace konstrukcyjne podlegają finansowaniu z funduszy strukturalnych), kolejnych części projektów powiązanych (np. różne etapy opracowywania technologii na przestrzeni czasu: podstawowe badania naukowe, badania stosowane, demonstracje lub przedkonkurencyjne wprowadzenie na rynek) lub projektów w ramach tej samej sieci/tego samego zespołu.

Na koniec należy zwrócić uwagę, że oprócz zapewnienia wytycznych należy na wszystkich szczeblach (regionalnym, krajowym i unijnym) wzmocnić i koordynować działania ukierunkowane na poprawę komunikacji i wymianę najlepszych praktyk zarówno wśród odpowiednich organów (ministerstw, dyrekcji generalnych), jak i potencjalnych beneficjentów.

Spostrzeżenia i wstępne zalecenia sprawozdawcy

Swoje zalecenia sprawozdawca koncentruje z jednej strony na celach strategicznych, a z drugiej na konkretnych celach i działaniach ukierunkowanych na synergię polityki spójności, badań naukowych i innowacji.

Okazało się, że zaproponowany przez Komisję projekt strategii „UE 2020” ma ogromne znaczenie dla nadchodzącego przeglądu ram finansowych i rozwijającej się dyskusji na temat dalszej polityki spójności. Nie przeprowadzono szczegółowej analizy proponowanej strategii „UE 2020”, a sprawozdawca nawiązał jedynie do aspektów mających znaczenie dla zakresu niniejszego sprawozdania z wykonania. Pozytywnie oceniono to, że w sprawozdaniu położono nacisk na współzależność polityki i konieczność zapewnienia większej synergii oraz silniejszego partnerstwa w planowaniu i wdrażaniu publicznych działań politycznych. Należy zwrócić uwagę, że konieczność zapewnienia lepszej koordynacji polityki w terenie to również wyraźny apel ze strony wielu regionów i regionalnych podmiotów w Europie.

Sprawozdawca uważa, że polityka regionalna zapewnia duży wkład w reagowanie na zasadnicze wyzwania UE: ograniczenie strukturalnych dysproporcji między regionami, zwiększenie konkurencyjności UE, równoważenie skutków światowego kryzysu gospodarczego, ograniczenie skutków zmian demograficznych czy zmiany klimatu. Z tych powodów uważa się, że zdecydowana i dobrze finansowana polityka to podstawowy warunek realizacji celów „UE 2020” oraz propagowania celów spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej.

Nie mając na celu proponowania definicji czy rozwijania debaty na temat spójności terytorialnej w kontekście niniejszego sprawozdania, sprawozdawca podkreśla, że jego celem jest również koordynacja obszarów polityki o ważnych skutkach terytorialnych, ukierunkowana na pełne wykorzystanie potencjału regionalnego oraz zwiększenie skutków tych obszarów polityki w terenie. Dlatego w dążeniach do wypracowania bardziej wyważonego, zrównoważonego rozwoju terytorialnego w Unii Europejskiej należy uwzględnić i wykorzystać współzależność spójności terytorialnej, czyli potencjał „koncentracji, współpracy i więzi”.

W kwestii bardziej konkretnych środków i działań, również w kontekście uproszczenia ram prawnych, proponuje się, aby Komisja przeanalizowała sposoby harmonizacji przepisów regulujących różne instrumenty. Nawiązał do tego w swoim dokumencie programowym ustępujący komisarz, Paweł Samecki, wypowiadając się na temat harmonizacji przepisów dotyczących kwalifikowalności, podatku VAT oraz nabywania gruntów.

W rezolucji dotyczącej dobrych praktyk i przeszkód w wykorzystaniu funduszy strukturalnych Parlament Europejski wzywał już do opracowania konkretnych kryteriów oceny dostosowanych do projektów innowacyjnych z uwzględnieniem wyższego ryzyka i związanego z nim wyższego współczynnika niepowodzenia takich działań. W przyszłych ramach prawnych polityki spójności można uwzględnić dalsze bodźce regulacyjne w celu stymulowania badań naukowych i innowacji. Sprawozdawca oczekuje, że Komisja przedstawi odpowiednie wnioski.

Na koniec, podkreślając, że współpraca transnarodowa to norma w 7PR i programie ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji, a współpraca transnarodowa, międzynarodowa i transgraniczna stanowi główny nurt polityki spójności, sprawozdawca proponuje rozważyć kwestię przypisania na przyszłość większego znaczenia celowi współpracy terytorialnej, ze szczególnym uwzględnieniem działań w obszarze badań naukowych i innowacji. Środki finansowe na ten cel są obecnie ograniczone i stąd możliwość finansowania jedynie tzw. „drobnych” interwencji. Wprowadzono jednak w życie nowe

inicjatywy, np. „Regiony na rzecz zmian gospodarczych”, mające umożliwić i przetestować szybkie upowszechnianie innowacyjnych pomysłów w programach polityki regionalnej.